

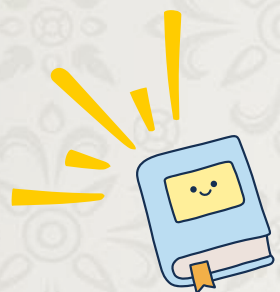
รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
หน่วยที่ ๑ สื่อทรงคนะด้วยวจนภาษา

เรื่อง ถอดรหัสศิลปะการประพันธ์
จากเรื่องพระอภัยมณี (๒)

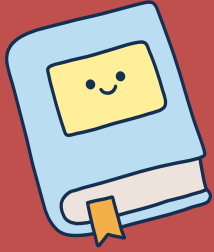
ครูผู้สอน ครูมานิตา สาเหล็ก





ถอดรหัสศิลปะการประพันธ์ จากเรื่องพระอภัยมณี (๒)





จุดประสงค์การเรียนรู้



๑. ยกตัวอย่างบทประพันธ์ที่มีภาพพจน์ได้
๒. อธิบายการใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์เรื่องพระอภัยมณี
ตอน พระอภัยมณีเห็นนางผีเสื้อสมุทรได้
๓. บอกความสำคัญของภาพพจน์ที่ปรากฏ
ในบทประพันธ์ได้





กิจกรรมทบทวนบทเรียน



“ประโยชน์เปรียบเปรย”





กิจกรรมทบทวนบทเรียน



ความรักเปรียบเหมือน...





กิจกรรมทบทวนบทเรียน



รักในวัยเรียนเหมือน...





กิจกรรมทบทวนบทเรียน



ตาเธอสวยราว...







การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

การใช้ภาพพจน์ หมายถึง ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นึกเห็นเป็นภาพ, ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงเป็นโวหารมีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความคิด ความเข้าใจ ให้จินตนาการและถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา



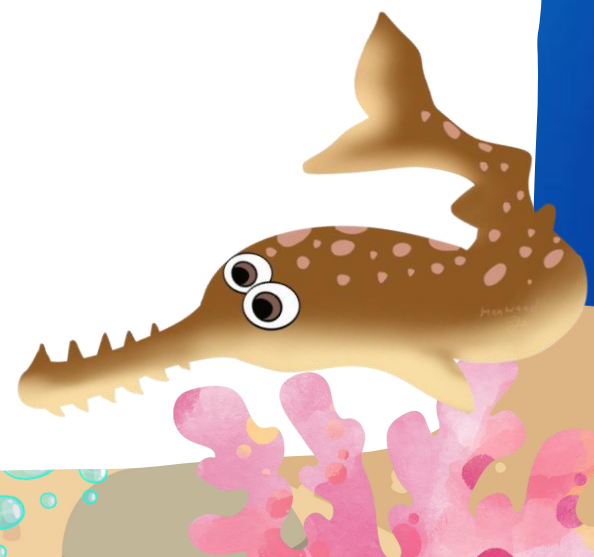


การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

๑. อุปมา (Simile)

การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่งโดยใช้คำเชื่อมที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “เหมือน”

คำสำคัญ : ดุจ ดัง ราว เพียง เพียง ฯลฯ





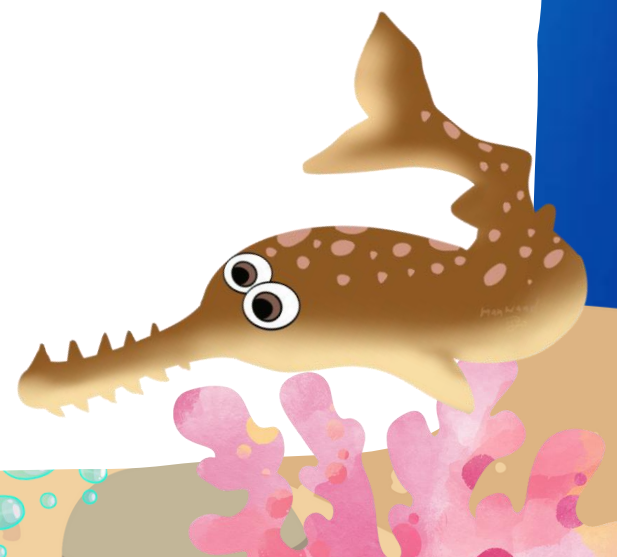
การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

ตัวอย่างการใช้อุปมา

“หัวใจฉันแกร่งเหมือนหินผา”

“เธอใจดีดุจนางอัปสร”

“เธอเดินช้าราวกับเต่า”

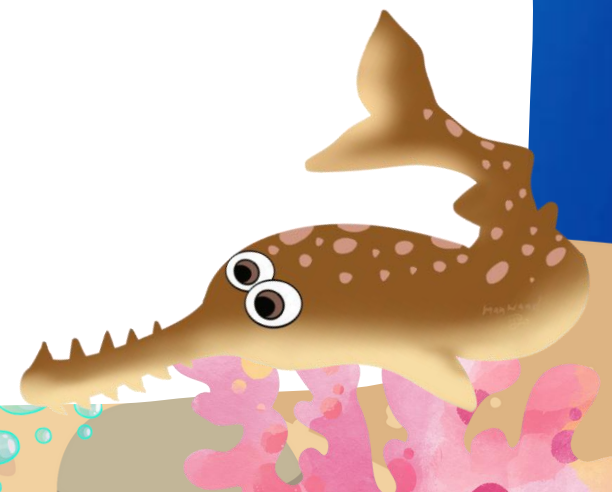




การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

๒. อุปลักษณ์ (Metaphor)

เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง สันเกตคำว่า
“**เป็น คือ**” หรือเปรียบไปแล้วโดยใช้คำที่มีความหมายโดยนัยแทน





การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

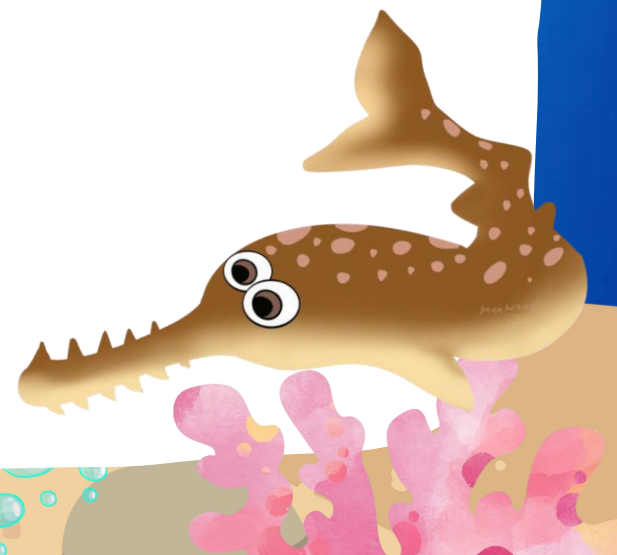
ตัวอย่างการใช้อุปลักษณ์

“เธอคือดวงใจของฉัน”

“รักคือดวงตะวัน”

“ครูเป็นนักร้านของเด็ก”

โคลนติดล้อ

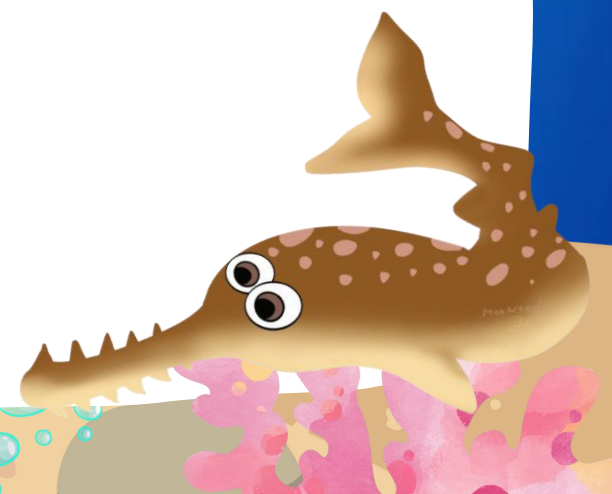




การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

๓. สัญลักษณ์ (symbol)

เป็นการเรียกชื่อสิ่ง ๆ หนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ไม่เรียกตรง ๆ ส่วนใหญ่คำที่นำมาแทนจะเป็นคำที่เกิดจากการเปรียบเทียบและตีความ



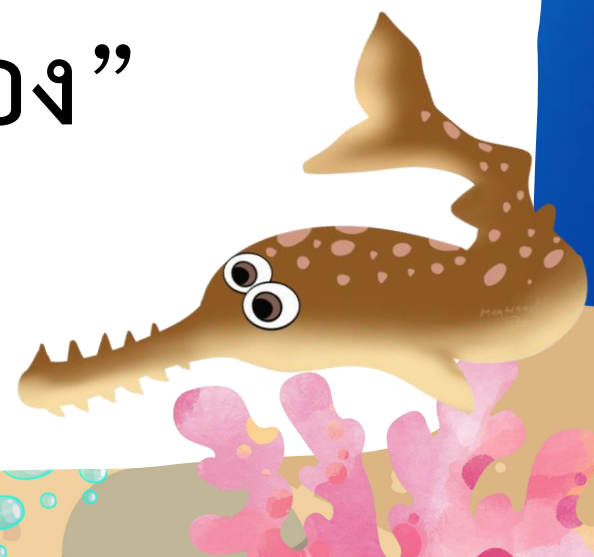


การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

ตัวอย่าง การใช้สัญลักษณ์

“ฝนไม่ได้ตกทุกวัน”

“เราเป็นคนกำก่อนหินนั้นไว้เอง”

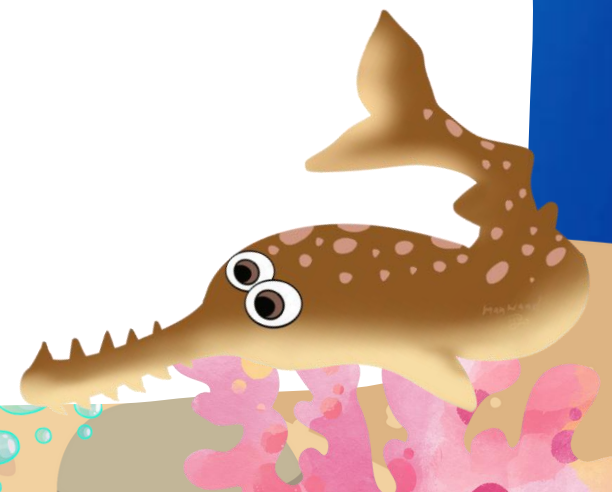




การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

๔. บุคลาธิษฐาน (Personification) บุคลาธิษฐาน หรือ บุคคลวัต

การกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด
ไม่มีวิญญาณ





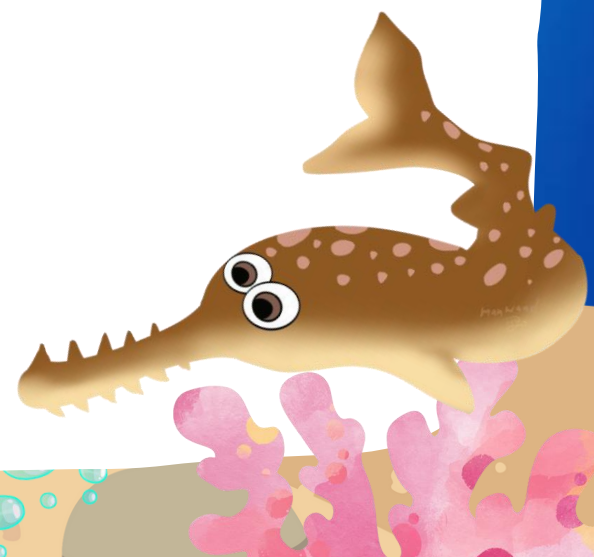
การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

ตัวอย่าง การใช้บุคลาธิษฐาน

“สายลมโอบกอดฉัน”

“ธรณีพิโรธ”

“ลมหวีดร้อง”

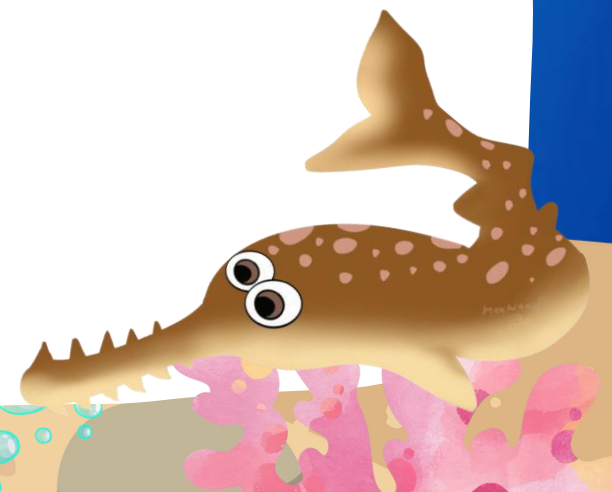




การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

๕. อธิพจน์ (Hyperbole) อติพจน์ หรือ อธิพจน์

คือ โวหารที่กล่าวเกินความจริง เพื่อสร้างและเน้นความรู้สึก
และอารมณ์





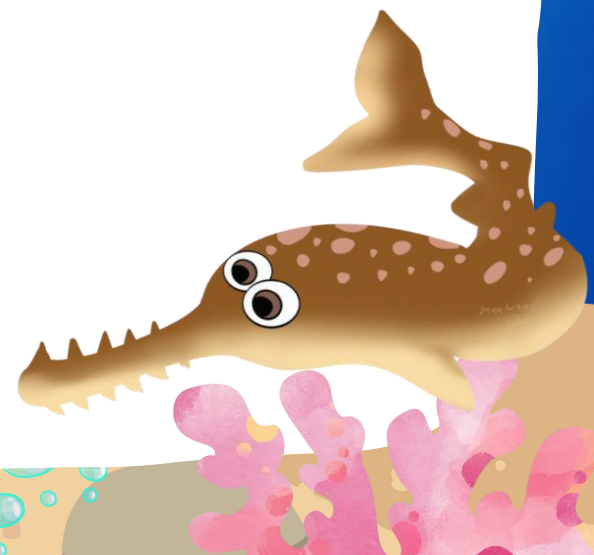
การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

ตัวอย่าง การใช้ฉันทลักษณ์

“ใหญ่เท่าภูเขา”

ร้องให้จนใจจะขาด

เจ็บเจียนตาย

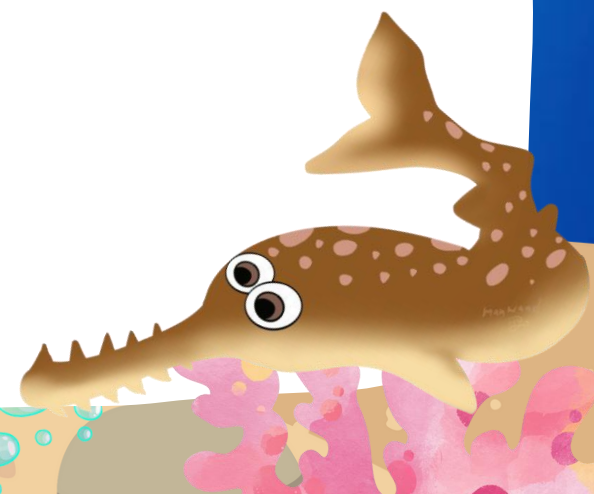




การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

๒. สัทพจน์ (Onomatopoeia)

คือ ภาพพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ





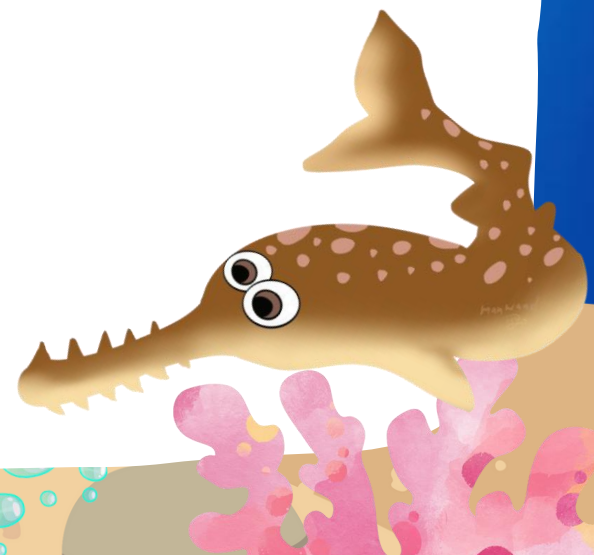
การใช้ภาพพจน์ในบทประพันธ์

ตัวอย่างการใช้สัทพจน์

“ครึ้น ครึ้น”

“แปร้น แปร้น”

“โป๊ก โป๊ก”





กิจกรรม

เพลินสุนทรียะจากภาพพจน์





กิจกรรม

“เพลิตินสุนทรียะจากภาพพจน์”



๑. ให้นักเรียน
แบ่งกลุ่มเป็น ๕ กลุ่ม
กลุ่มละ ๕ - ๖ คน



กิจกรรม

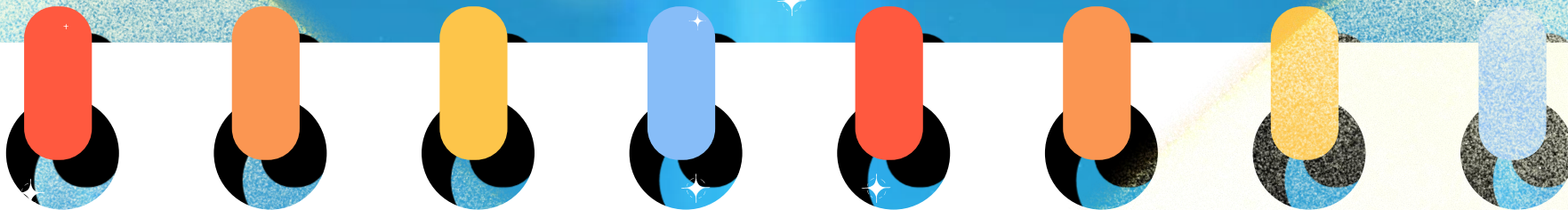
“เพลินสุนทรียะจากภาพพจน์”



ให้เวลานักเรียนศึกษาภาพพจน์ใน
บทประพันธ์แล้วสรุปลงในกระดาษ

อดีตพจน์

แสนสงสารพระอภัยใจจะขาด
กลัวอำนาจนางยักษ์นี้ศรี



นำเสนอการวิเคราะห์... “เฟล็ตินสุนทรียะจากภาพพจน์”







ชั้นทศกร



ชั้นขุศกร

น. น้ำตาลกรวด, เครื่องยาไทย อย่างหนึ่ง
คล้ายน้ำตาลกรวด





บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ถอดรหัสศิลปะการประพันธ์
จากเรื่องพระอภัยมณี (๓)





สิ่งที่ต้องเตรียม

- หนังสือเรียนวรรณคดี
และวรรณกรรม ม.๓

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th
ติดต่อครูผู้สอน เพจห้องเรียนภาษาไทย ม.๓ DLTV ๙

